

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 07.11.2018 i Oslo tingrett,
Saksnr.: 18-013450TVI-OTIR/06
Dommer: Tingrettsdommer Torstein Hellesnes
Saken gjelder: Krav om heving ved kjøp av konsertbilletter

Tons Of Rock Festival AS

Advokat Øystein Flagstad v/
advokatfullmektig Christoffer Johnsen

mot

Christian Westheim

Advokat Atle Johansen Skaldebø-Rød
v/advokatfullmektig Ragnar Stoknes
Hafting

DOM

Saken gjelder spørsmålet om rett til hevning av kjøp av dagsbillett til musikkfestival grunnet endring i programmet.

Sakens bakgrunn.

Tons of Rock Festival AS – i fortsettelsen benevnt saksøkeren – har siden 2014 årlig arrangert den såkalte Tons of Rock-festivalen i Halden. 2017-arrangementet ble avviklet i perioden 22-24. juni dette år.

22. november 2016 sendte saksøkeren ut en pressemelding med følgende tekst:

« Blink-182 til Norge for første gang! Vi er utrolig stolte av å kunne meddele at California-bandet Blink-182 endelig kommer til Norge! I sommer toppet de Billboard, torsdag 22. juni 2017 spiller de sin første konsert i Norge noensinne – og den finner selvsagt sted hos oss på Tons of Rock i Halden. Dagsbilletter i salg fra i dag. Snu deg rundt om du vil oppleve Travis, Mark og Matt fra Blink-182 lage fest på festningen!» På nettsiden «Musikknyheter» ble pressemeldingen samme dag fulgt opp i form av et oppslag med overskriften «Blink-182 til Norge for første gang» og med undertittelen «Klare for Tons of Rock 2017» og videre med teksten «Gladpunk-bandet Blink-182 fra California skal til sommeren, spille sin første konsert i Norge noensinne – og den skal finne sted på Tons of Rock i Halden torsdag 22. juni.» Saksøkeren produserte også såkalte plakater, så vidt forstås blant annet lagt ut på deres Facebook-side. På plakat utlagt sannsynligvis i desember 2016 var det amerikanske bandet BLINK-182 oppført øverst som såkalt headliner for torsdag 22. juni, og med tilføyelsen «FIRST TIME IN NORWAY.» Under var oppført 6 andre band og under dette og med mindre skrift 3 ytterligere. Nederst på plakaten var anført «TICKETS: «WWW.TONSOFROCK.NO» samt «WWW.TICKETMASTER.NO». Andre anskaffelsesmåter for billettene er ikke opplyst, hvorpå retten legger til grunn at det var på grunnlag av den siterte pressemelding samt den refererte plakaten markedsførte at billetter på dette tidspunkt deretter ble kjøpt.

Christian Westheim – i fortsettelsen benevnt saksøkte - kjøpte 24. november 2016 gjennom Ticketmaster to dagspass (i fortsettelsen også benevnt billetter) – ett til seg selv og ett som presang til sin bror – til arrangementet 22. juni 2017. Samlet pris var kr 1720,-. På de dagspassene som ble skrevet ut var anført: «Kjøpt billett refunderes ikke.» I kjøpsvilkårene var for øvrig anført: «Kontroller at billetten er i samsvar med din bestilling. Opplysninger om arrangementet er gitt av arrangør. Ticketmaster påtar seg ikke ansvar for arrangementets gjennomføring eller kvalitet. For ytterligere opplysninger om arrangementet og dets bestemmelser, kontakt arrangør direkte. Kjøpt billett refunderes ikke. Ved avlyst arrangement refunderes billetten kun etter arrangørens bestemmelser, men ikke senere enn 60 dager etter arrangementsdato. Avgifter refunderes ikke. Følgeskade dekkes ikke.»

30. mai 2017 annonserte saksøkeren over sin Facebook-side at Blink-182 hadde avlyst sin opptreden. Det ble videre opplyst at det norske bandet Turbonegro ville tre inn som erstatter. Samme dag kontaktet saksøkte saksøkeren og krevde erlagte beløp returnert idet han opplyste som eneste motiv for kjøp av disse dagspassene å oppleve Blink-182 og at passene derfor ikke lenger hadde interesse for ham. Retten til hevning ble bestridt av saksøkeren, hvorpå saksøkte dagen etter brakte saken inn til Forbrukerrådets vurdering. Han forsøkte også å selge billettene videre og fikk solgt disse for kr 200,-. Saken ble i mangel av forlik henlagt av Forbrukerrådet 16. august 2017, hvorpå saksøkte samme dag brakte saken inn for Forbrukerklageutvalget.

Saken ble av Forbrukerklageutvalget behandlet i møte 30. november 2018. Utvalget gjorde deretter med 2 mot 1 stemme vedtak med følgende konklusjon:

«Tons of Rock Festival AS plikter å betale Christian Westheim kr 1 720,-, kronerettusensyv-hundreogtyve - 00/100. Oppfyllelsesfristen er 1 – en – måned fra vedtakets forkynnelse.»

Ved stevning av 24. januar 2018 brakte saksøkeren Forbrukerklageutvalgets avgjørelse inn for rettslig prøving og påsto saksøkeren frifunnet for saksøktes krav. Ved tilsvarende av 19. februar 2018 nedla saksøkte en påstand tilsvarende Forbrukerklageutvalgets konklusjon, men med summen redusert med kr 200,-, tilsvarende det billettene var lyktes videresolgt for.

Muntlig forhandling i saken ble avholdt 24. oktober 2018. Parene møtte med sine prosessfullmektiger. Det ble ført 1 vitne og ellers foretatt den dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

Saksøkerens påstandsgrunnlag og påstand.

Saksøkeren sier seg uenig i Forbrukerklageutvalgets avgjørelse og påpeker at denne ble fattet under dissens.

Det er saksøkerens oppfatning at de ansvarsbegrensninger som fremgår av billetten samt salgsvilkårene fritar saksøkeren for ansvar for retur av billettene. Disse fremgikk klart av Ticketmasters side, de er derved vedtatt av kjøper, og de kan ikke sees å rammes av avtaleloven § 36.

Det er videre saksøkerens oppfatning at det ikke foreligger noen mangel idet Turbonegros inntreden som erstatter for Blink-182 gav festivaldeltagerne en fullgod konsertdag. Saksøkeren henviser til at forfall fra enkelte band gjør slike ad hoc-løsninger nødvendige og at dette er vanlig praksis.

Saksøkeren bestrider videre at saksøkte kjøpte dagspassene utelukkende fordi Blink-182 ble opplyst å skulle opptre og også at det var dette bandets forfall som motiverte saksøkte til å heve kjøpet. Deltagerne på en festival oppsøker normalt festivalen for å nye atmosfæren og oppleve større mengder musikk over lang tid, ikke for å oppleve et enkelt band. Uansett var saksøkerens motiver ikke synbare for saksøkeren og skal derfor ikke hensyntas ved vurderingen av om det her foreligger noe vesentlig mislighold.

Saksøkeren henviser til det som anføres som langvarig praksis, alternativt handelssedvane. Denne praksis trekker i retning av at billett kjøp ikke heves selv om sentrale artister uteblir.

Saksøkeren anfører endelig at en adgang til hevning av billett kjøp ved enkelte artisters forfall vil gjøre slike arrangementer økonomisk risikofylte for arrangøren idet man aldri kan gardere seg mot enkelte forfall. Å sortere de som virkelig hadde den aktuelle artisten/bandet som bærende motiv for billett kjøpet fra de som benytter forfallet som påskudd for en hevning av kjøpet av helt andre reelle årsaker vil videre være en tidkrevende oppgave for arrangøren.

Saksøktes nedla slik påstand:

1. Tons of Rock Festival AS frifinnes for krav i henhold til Forbrukerklageutvalgets vedtak av 30. november 2017 i sak 17/1067.
2. Saksomkostninger tilkjennes ikke.

Saksøktes påstandsgrunnlag og påstand.

Saksøkte henholder seg til Forbrukerklageutvalgets konklusjon og tiltrer i det vesentlige flertallets premisser.

Således sier saksøkeren seg enig med utvalget i at de salgsvilkår som fremgikk av billetten samt Ticketmasters salgsside ikke skal tolkes som en avskåret adgang til hevning ved arrangørens mislighold og uansett at disse vilkår ville stride mot avtaleloven § 36.

For disse billett kjøp gjelder kjøpsrettens alminnelige regel om at vesentlig mislighold fra selgers side gir kjøper rett til hevning. Med henvisning til saksøkerens annonsering forut for saksøktes kjøp av dagspass er det ikke tvilsomt at det foreligger en mangel idet annonseringen uten forbehold opplyste at Blink-182 skulle opptre på festivalen denne torsdagen. Det kan heller ikke være tvilsomt at saksøkerens eneste motiv for kjøpet av dagspassene for denne dagen var å oppleve Blink-182. Det henvises til hans kjøp umiddelbart etter annonsering av bandets deltagelse og hans hevning av kjøpet umiddelbart etter at bandets fravær ble annonsert. Videre henvises det til at dette var Blink-182's første opptreden i Norge mens eksempelvis Turbonegro tidligere hadde hatt flere opptredener her i landet. For saksøkeren var derfor ikke Turbonegro noen attraktiv erstatting for Blink-182.

At mange kjøpte dagspass for denne dagen for å oppleve Blink-182 må åpenbart ha vært synbart også for saksøkeren. Det henvises til saksøkerens egen annonsering hvor saksøkeren oppfordret til billett kjøp nettopp grunnet Blink-182's deltagelse.

Saksøkeren bestrider at det foreligger noen sedvane for ikke å returnere betalte billettenger ved sentrale artister/bands uteblivelse. Det lille som er av praksis virker sprikende, og det synes å dreie seg om avgjørelser som er tatt av de enkelte arrangører når situasjonene er oppstått. Denne praksis er diktert av arrangøren selv uten at forbrukerne er blitt konsultert, og den kan neppe ha vært kjent av særlig mange festivaldeltagere. Uansett kan en slik praksis kun opprettholdes hvis den anses som rimelig og hensyntar begge parter interesser.

Saksøkeren kan ikke se reelle hensyn som for skal fritta denne type arrangementer fra kjøpsrettens ellers gjennomførte regel om at vesentlig mislighold skal gi kjøper rett til hevning. Skal man legge til grunn saksøkerens egen anførsel om at de fleste kjøper festivalbilletter uavhengig av om spesielle band opptre vil hevningsskravene fra de med annet motiv neppe bli mange og refusjonsbeløpene små. Et utskiftning av band kan bli dyrere eller billigere for arrangøren, og i dette tilfellet må arrangøren antas å ha spart penger. Det ville da fremstå som urimelig om ikke noe av denne uventede gevinsten ikke skulle gå tilbake til de som hadde det uteblitte bandets opptreden som begrunnelse for sine billett kjøp. Endelig anføres at kjøpsrettens gjennomgående regel er at hver av partene står ansvarlig for å prestere det avtalte også om det er andre årsaker til misligholdet enn svikt i egen prestasjon. At den annen part ved uteblitt leveranse har hevningssrett har aldri vært omtvistet, det er et mulig erstatningsansvar for følgeskader som kan være gjenstand for diskusjon. Det er ingen grunner til å gjøre unntak for festivalarrangører.

Saksøkte nedla slik påstand:

1. Tons of Rock Festival AS skal betale NOK 1 520 til Christian Westheim, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 31. Mai 2017 til betaling skjer.
2. Tons of Rock Festival AS skal betale saksomkostninger til Christian Westheim, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra dommens forfallstidspunkt til betaling skjer.

Rettens vurdering.

Foreligger det en gyldig ansvarsfraskrivelse?

Retten henviser til den ovenfor siterte passus på billetten – «Kjøpte billetter refunderes ikke» - samt den (også siterte) noe mer utfyllende tekst i salgsvilkårene.

Forbrukerklageutvalget har funnet denne fraskrivelse stridende mot avtaleloven § 36, et synspunkt saksøkte støtter og saksøkeren bestrider. Retten sier seg enig med utvalget i at

vilkårene, avhengig av omstendighetene og under forutsetning av at vilkårene i det hele tatt dekker forholdet kjøper-selger, jf. nedenfor, vil kunne rammes av nevnte bestemmelse: Ut fra sin tekst (tolket slik saksøkeren ønsker det) gis selgeren (arrangøren) rett til etter eget valg å ikke levere en vare, og dette uten konsekvenser for ham i form av en refusjon av kjøpesummen. Passusen vil i så fall stride mot den preseptoriske bestemmelse i den nærliggende forbrukerkjøpslovs § 23, og den vil stride mot all for retten kjent kjøpsrett idet det der er et erstatningsansvar for følgeskader og ikke en plikt til refusjon av kjøpesummen som kan være gjenstand for diskusjon dersom en leveranse viser seg umulig. En passus – som her – hvor det etter teksten heller ikke påligger selger noen bestrebelse av økonomisk eller annen art for en gjennomføring av leveransen ved uforutsette omstendigheter ville etter rettens oppfatning åpenbart ikke tåle en konfrontasjon med § 36. Retten finner imidlertid ikke grunn til å utdype synspunktene nærmere idet retten har et annet syn på denne ansvarsfraskrivelsens slagvidde enn utvalget og for så vidt også sakens parter:

Man står her overfor et trepartsforhold i form av en selger (saksøkeren), en kjøper (saksøkte) samt en distributør av varen (Ticketmaster). Det står for retten som klart at det er ansvarsforholdet mellom distributøren og kjøperen denne passusen tar sikte på å regulere, og således ikke forholdet mellom selger og kjøper direkte. Behovet for en ansvarsfraskrivelse for en distributør som Ticketmaster fremstår som forståelig idet en distributør har begrenset innsikt i arrangørens arbeid forut for et arrangement samt arrangørens økonomiske stilling – en distributør ønsker ikke å stå ansvarlig overfor kjøperne ved arrangørens eventuelle konkurs – mv. Setningen «Ved avlyst arrangement refunderes billetten kun etter arrangørs bestemmelser» illustrerer også formålet bak fraskrivelsen, idet Ticketmaster ved arrangørens bestemmelse om dette vil ha økonomisk ryggdekning for å viderefremme beløp returnert fra arrangøren videre til kjøperne, tilsvarende de reservasjoner Ticketmaster forut for denne setning gjør mot å bli ansett som medansvarlig for arrangementets kvalitet og gjennomføring.

Rettens konklusjon vil etter dette være at ansvarsfraskrivelsen kun regulerer forholdet mellom Ticketmaster og saksøkte, og ikke mellom saksøkeren og saksøkte. Saksøkte har her gjort kravet gjeldende mot saksøkeren direkte, og mellom disse to parter gjelder ingen ansvarsfraskrivelse.

Rettslig basis.

Partene er enige om at kontraktsforholdet mellom en konsertarrangør og en billettgjøper ikke er lovregulert. Retten henholder seg til dette, men finner det naturlig å hense til det som måtte finnes av kodifisering på nærliggende områder, i første rekke lov om forbrukerkjøp. Aktuelle lover på nærliggende områder vil for øvrig, hvor en endring av rettstilstanden ikke har vært ønsket, i hovedsak være basert på det som før loven har vært etablerte kjøpsrettslige synspunkter. Blant disse er en rett til hevning av et kjøp med korresponderende plikt til retur av kjøpesummen ved vesentlig mislighold fra selgers side.

Representer en utskiftning av Blink-182 med Turbonegro en mangel?

En mangel må defineres som forskjellen mellom de berettigede forventninger en kjøper har til den leveranse han kjøper og det han får levert. Forventningen vil bero på det selger utlyser som egenskaper, alternativt det kjøper overfor selger måtte presisere som forutsatte egenskaper, for kjøpet. Hvor leveransen ikke avviker fra det som ikke konkret er utlyst eller presisert, vil normen være gjengs kvalitet, hensett til pris og enkelte andre faktorer.

Hva angår det aktuelle dagspass, vil saksøkerens markedsføring av dette ha fremgått ovenfor. I sin pressemelding og oppfølgende plakater opplyste saksøkeren at Blink-182 skulle opptre på Tons of Rock denne torsdagen. Det var ikke uttrykt noen usikkerhet i form av eksempelvis «vi håper på å få ...», «det ser ut til at ...», «med et visst forbehold» eller lignende. Etter rettens oppfatning ville enhver leser av pressemeldingen og plakaten oppfatte det som et faktum at Blink-182 skulle opptre torsdag 22. juni.

Retten finner det heller ikke tvilsomt at det nettopp var Blink-182's opplyste opptreden som motiverte saksøkte til kjøpet av de to dagspassene, og at han uten denne tilsagte opptreden ikke hadde kjøpet disse. Retten henviser til det nære tidsmessige sammenheng mellom utlysningen og kjøpet og det like tidsnære kravet om hevning etter at bandets uteblivelse var blitt opplyst, videre til saksøktes forklaring omkring dette. Et internasjonalt kjent bands første opptreden i Norge vil videre være en mulig motivator for et kjøp (hvilket heller ikke saksøkeren i sin egen markedsføring unnlot å påpeke).

Rettens konklusjon så langt vil være at innsetting av et annet band som erstatter for et band hvis opptreden uten forbehold er opplyst i markedsføringen av en konsert vil representere en kjøpsrettslig mangel.

Er mangelen vesentlig?

Retten har ovenfor funnet det utvilsomt at det var Blink-182's opplyste opptreden torsdag 22. juni som motiverte saksøkte til å kjøpe de to dagspassene, og at disse ikke ville ha blitt kjøpt av ham hvis denne forventning ikke ble innfridd. Sett fra saksøkte ståsted foreligger da utvilsomt en vesentlig mangel.

Saksøkeren har imidlertid anført at denne forutsetning for å gis relevans må ha vært synbar også for saksøkeren. Det er som støtte for dette syn anført at Turbonegro må anses som en fullgod erstatning for Blink-182, og at det således fra en objektiv synsvinkel er levert fullgod vare, videre at tilstedeværelsen på en festival for deltagerne vil være det avgjørende og i mindre grad de enkelte band som opptrer. Videre er anført at enhver deltager på en festival må være innforstått med at enkelte av en stor mengde band av forskjellige grunner kan få forfall og aksepterer

risikoen for dette. Endelig er anført som fast handelssedvane at billetter ikke refunderes ved enkelte annonserte bands forfall til festivaler.

Retten vil vise tilbakehold med en vurdering av Turbonegros musikalske kvaliteter holdt opp mot Blink-182's. Objektivt kan anføres at Blink-182 må anses å ha en betydelig større internasjonal nedslagsflate enn Turbonegro. Videre kan anføres at Turbonegro som et norsk band over flere år har opptrådt i Norge flere ganger årlig, mens Blink-182 – som ikke unnlatt markedsført av sak- søkeren – skulle opptre for første gang her i landet. De musikalske sjangre opplyses videre forskjellige. En faktor fremstår imidlertid som sterkere: Kjøpsproduktet er her ikke en vare hvis materielle funksjon er det avgjørende for kjøper. Det som derimot er solgt er en sanseopplevelse, med andre ord et produkt av estetisk karakter. Menneskers preferanser på dette området er som kjent vidt forskjellige, og den opplevelse den enkelte kan ha kan av det ene eller det andre band kan være tilsvarende forskjellig. Prestasjoner av estetisk art – om det er musikk, billedkunst eller annet – lar seg således bare i begrenset grad undergi en objektiv vurdering idet det avgjørende vil være den opplevelsen den enkelte betrakter mottar. Den enkelte kjøpers opplevelse av «produktet» bør da i langt høyere grad tillegges vekt enn tilfellet ville ha vært ved et rent funksjonelt, ut fra et objektiv målestokk kvalitetsmessig likeverdig, produkt. Således bør det ikke ved denne type ytelser være selgerens oppgave å avgjøre om det erstatningsbandet man fremskaffer for kjøperen skal anses likeverdig. Retten har ingen tro på at Turbonegro for saksøkte ville innebære tilnærmet den samme opplevelsen som Blink-182, hvilket her vil være det avgjørende. Retten kan nok si seg enig i saksøkerens antagelse om at «å være på festival» er det avgjørende for manges kjøp av billetter, og at det for mange er mindre avgjørende hvilke band som opptrer. Denne antagelsen må imidlertid i større grad knytte seg til kjøp av hele festivalspass og ikke til dagspass. Kjøp av kun dagspass kan selvfølgelig skyldes begrensninger i økonomi, i fritid og tilsvarende. Men muligheten er her adskillig større for at et slikt kjøp, og det til en opptreden lagt til en torsdag, vil være motivert av et ønske om å oppleve det eller de band som opptrer som headliners nettopp denne dagen enn kun et ønske om «å være på festival.» Retten presiserer videre at det i kjøpsretten oppstilte krav om at kjøpers subjektive forestillinger skal være synbare for selger ikke innebærer at saksøkeren skal ha vært positivt klar over at nettopp saksøktes kjøp av dagspass forutsatte Blink-182's opptreden. Saksøkeren skal imidlertid ha vært klar over at enkeltes kjøp ville ha denne deltagelse som forutsetning. Når saksøkeren på sin Facebook-side 22. november 2017, etter å ha introdusert Blink-182' deltagelse, anfører «Snu deg rundt (et uttrykk retten oppfatter som synonymt med «løp og kjøp») om du vil oppleve Travis, Mark og Matt fra Blink-182 lage fest på festningen,» er det ikke mulig for retten å tro at saksøkeren ikke så at en del av passene var kjøpt på grunnlag av deres egen oppfordring til dette på nevnte Facebook-side.

Med hensyn til kjøpernes forståelse for at enkelte annonserte band kan utebli fra festivalen, vil også retten anta en grad av forståelse for dette for de som i det hele tatt tenkte over muligheten. Dette er imidlertid ikke poenget. Poenget er derimot om kjøperne i det hele tatt hadde tenkt over arrangørens mulige håndtering av en situasjon hvor et sentralt band uteble, med andre ord om de som ønsket dette da kunne kreve billetten refundert eller om arrangøren allikevel aktet å beholde

disse pengene. Retten kan vanskelig tenke seg at særlig mange hadde reflektert over dette spørsmålet, og kjøpernes mulige refleksjoner kan da vanskelig gi noen veiledning.

Endelig er fra saksøkerens side henvist til det som er anført å være fast praksis eller handelssedvane. En mulig sedvane vil ha varierende grad av vekt: Den bør være entydig og innarbeidet over tid, den bør være kjent også for forbrukerne, den bør hensynta begge parter interesser og den bør fremfor alt fremstå som rimelig.

Med hensyn til en mulig entydig og fast er fra begge parter presentert eksempler på andre arrangørers håndtering av situasjoner hvor artister er uteblitt. Praksis synes noe variabelt alt etter den uteblitte artistens/bandets karakter av trekkplaster, og det synes å være tale om ad hoc-løsninger når situasjonen inntreffer. Retningslinjer synes ikke utarbeidet, i hvert fall ikke skriftlige, og noen forbrukerorganisasjon representerende billettjøpernes interesser synes ikke konsultert. Salgsvilkår, omhandlende disse situasjoner, er ikke blitt presentert for kjøperne før dagpassene kjøpes (retten har ovenfor konstatert at det som her var av salgsvilkår utelukkende regulerte forholdet distributør-kjøper), hvilket uten store problemer ville kunne innarbeides ved annonsering mv. uten at retten derved tar stilling til slike vilkårs forhold til avtaleloven § 36. Således må retten slutte at praksis på området, i den grad det foreligger noen praksis og ikke håndtering av enkelttilfeller, må ha vært de fleste kjøpere av festivalspass/dagspass ukjent. Samlet står man overfor en situasjon hvor en eventuell praksis/sedvane ikke skal tillegges overdreven vekt.

Det som måtte tilsi et avvik fra det generelle kjøpsrettslige prinsipp om at uteblitt levering hvis mangelen ikke anses som uvesentlig skal gi kjøper rett til hevning, vil være om anvendelsen av dette prinsipp på dette spesielle området vil fremstå som urimelig.

Det ovennevnte prinsipp er, foruten likevektstanken om at ytelse skal tilsvare ytelse, begrunnet i at hver av partene står nærmest til å råde over egne forutsetninger. Således vil en selger svare for en underleverandørs svikt selv om selger ikke selv er å laste, likeledes vil en kjøper svare for egen mangel på likviditet pr. betalingstidspunktet selv om en likviditetsmangel skyldes andre enn kjøperen, eksempelvis mislighold fra en av kjøperens egne kunder. Retten ser situasjoner som kan tilsi en annen løsning: Eksempelvis utendørs idrettsarrangementer kan være væravhengige, hvilket så vel arrangør som deltaker er innforstått med, og begge sider kan like lite påvirke vær-gudene. Derfor vil en arrangør ikke nødvendigvis ha det fulle ansvar for retur av deltageravgiften om han grunnet værforholdene ikke eksempelvis kan «levere et skirenn.» Retten kan imidlertid ikke se forhold som skal tilsi en løsning avvikende fra utgangspunktet hva angår musikkfestivaler: Det er her arrangøren som har den fulle forutgående kontakt med de artister som annonseres å skulle opptre, kjøpernes kontakt med disse er fraværende. Arrangøren er derfor nærmest (og den eneste) til å vurdere sannsynligheten for at den aktuelle artist virkelig vil komme til å stå på scenen og er den som ut fra dette skal vurdere hvilken informasjon som skal gis publikum. Hva angår Blink -182's fravær, ble under den muntlige forhandlingen opplyst som eneste årsak til deres fravær «at de hadde besluttet å tilbringe denne sommeren i USA.» Retten kan ikke utelukke at man står overfor et bastant kontraktsbrudd fra Blink-182, side, og retten ser

at det i så fall ikke fantes midler til å tvinge dem til festivalen. Kontrakten mellom saksøkeren og bandet er imidlertid nektet fremlagt for retten – dette med henvisning til forretningshemmelighet -, hvilket gir grunnlag for spekulasjoner om hvor fast og sikker denne kontrakten egentlig var. Med andre ord om man i stedet taler om en form for intensjonsavtale, en avtale med en ensidig eller gjensidig form for annulleringsklausul e.l. Men spørsmålet illustrerer uansett behovet for et samsvar mellom de forventninger om en opptreden som skapes gjennom annonsering og den sikkerhet det er for at bandet deretter også skal entre scenen. Den beste sikring av dette samsvar er at arrangøren plikter å returnere kjøperne av festivalpass det de har betalt hvis realiteten ikke samsvarer med forventningene og derfor spesielt vektlegger sikkerheten for at de artister/band som annonseres virkelig kommer, alternativt at en eventuell usikkerhet omkring dette annonseres klart overfor potensielle kjøpere.

Saksøkeren har videre trukket frem den økonomiske risiko det vil være å arrangere festivaler dersom kjøperne av festivalpass gis rett til hevning når artister/band uteblir. Retten ser av to grunner mindre dramatisk på situasjonen: Det har vært saksøkerens argument mot hevning at de færreste vil heve et kjøp av dagspass dersom et band viser seg å utebli idet deltagelsen på festivalen som sådan har vært det motiverende for dem. Opplevelsen som et enkelt band kan gi hevdes derfor å ikke ha vært et synbart kjøpsmotiv for arrangøren og gir derfor ikke hevningsgrunn, jf. saksøkerens (og rettens) synspunkter på dette ovenfor. Retten har ikke delt saksøkerens syn hva angår synbarheten, men sier seg enig i at et sannsynligvis mindre antall kjøpere ville kreve betalte beløp returnert. Men med dette synspunkt lagt til grunn kan retten ikke se noen stor økonomisk risiko for arrangøren ved å imøtekomme et mindre antall krav om hevning. De økonomiske konsekvenser av en artists/bands fravær kan videre være så vel tap som vinning, og retten antar herværende sak som et eksempel på det siste: Saksøkeren har ikke villet fremlegge kontraktene med verken Blink-182 eller Turbonegro. Uten dokumentasjon for annet er det rettens antagelse at utgiftene for arrangøren med å bringe Blink-182 til Norge ville ha blitt betydelig høyere enn det som Turbonegros inntreden som erstatter kan ha kostet arrangøren. Det vil da være desto mer urimelig om arrangøren ikke av dette overskuddet skulle avgi de begrensede beløp som ville medgå til retur av billettene til de kjøpere hvis motiv for kjøpet var en opplevelse av det bandet som uteblir. Retten er innforstått med at en reell økonomisk risiko vil utløses for en festival med en enkelt artist/band som den desiderte hovedattraksjon når denne uteblir. Retten er også blitt presentert en situasjon av denne art, og hvor arrangøren valgte å returnere billettene. Det ville da også ut fra vanlige kjøpsrettslige prinsipper være meget vanskelig å begrunne en avskåret rett til hevning i disse tilfellene selv om de økonomiske konsekvenser for arrangøren vil bli dramatiske. Dramatiske konsekvenser som følge av svikt fra en underleverandør er imidlertid ikke ukjent i andre deler av forretningslivet, og retten ser ingen grunn til å sette festivalarrangører i en spesielt beskyttet stilling. Det er endelig anført fra saksøkeren at en adgang til hevning hvis artister uteblir vil påføre arrangøren et betydelig arbeid med å skille de som krever refusjon av de betalte beløp med artisten/bandets uteblivelse som den reelle grunnen for hevning fra de som hever av andre og ikke akseptable grunner, men oppgir fraværet som årsak. Retten bemerker at dette arbeidet er spart hvis man i stedet aksepterer alle hevningskrav som umiddelbart følger av annonseringen av en sentral artists uteblivelse, dette

selv om enkelte av refusjonskravene skulle ha tvilsom dekning i realiteten. Retten kan uansett ikke se at de kjøpere som reelt kjøpte festivalbilletten kun grunnet den aktuelle artists/bands deltagelse skal få sine krav på hevning avskåret for å spare arrangøren for det nevnte arbeidet. Når retten endelig henser til den mulighet en arrangør har til å heve billettprisene for å dempe den risiko som ligger i hevningskrav fra et begrenset antall kjøpere og ved dette å fordele denne risikoen på mange ser retten ingen grunn til å ut fra spesielle forhold som festivalarrangører påberoper seg å fravike det hevningskrav som ellers klart vil følge av alminnelige kjøpsrettslige synspunkter.

Retten sier seg etter dette enig i Forbrukerklageutvalgets konklusjon, om enn på visse punkter med en noe annen begrunnelse. Saksøkte skal etter dette gis medhold.

Ad sakskostnader.

Saksøkte har vunnet tvisten fullt ut og har etter tvisteloven § 20-2 (1) krav på å få dekket sine kostnader med denne hos motparten.

Man står imidlertid overfor en såkalt småkravsprosess, og lovens § 10-5 (2) setter et tak på de kostnader som kan tilkjennes på kr 3 125,-, mva. inkludert. Retten har vurdert en anvendelse av paragrafens (3), men ikke funnet denne unntaksregel anvendelig. Retten har riktignok ikke vært i tvil om konklusjonen, men finner ikke å kunne karakterisere saksanlegget som anlagt «åpenbart uten grunn.» Saksøkeren vil etter dette bli tilkjent sakskostnader med kr 3 125,-.

Retten kan imidlertid ikke unnlate å bemerke at man her står overfor et lite heldig utslag av den kostnadsbegrensning som § 10-5 (2) statuerer: Når tvister av denne karakter reises for domstolene, vil de nesten uten unntak være undergitt behandling etter lovens kapittel 10. Man står her overfor en forbruker som benytter den mulighet som ligger i Forbrukerrådets/Forbrukerklageutvalget tvisteløsningstilbud. Han vinner frem, men opplever at selger her bringer saken inn for tingretten og legger denne bredt an. Forbrukeren vil da ikke ha andre valg enn enten å gi opp den sak forbrukerklageutvalget gav ham medhold i eller å pådra seg det tap – betydelig større enn tvistegjenstandens verdi – som vil følge av et engasjement av prosessfullmektig med et eget utlegg til denne mange ganger overstigende det lovens § 10-5 (2) tillater ham tilkjent. Retten kan ikke se annet enn at den begrensning loven setter gjør det lite fristende for en forbruker fra det øyeblikk selgeren bringer saken inn for domstolene å fastholde selv et krav Forbrukerklageutvalget har gitt ham medhold i.

DOMSSLUTNING

1. Innen 2 – to – uker betaler Tons of Rock Festival AS til Christian Westheim et beløp stort kr 1 520,- - kronerettusenfemhundreogtjue 0/100 -, tillagt lovens rente fra 31. mai 2017 til betaling skjer.
2. Innen 2 – to – uker betaler Tons of Rock Festival AS til Christian Westheim et beløp i sakskostnader stort kr 3 125,- kronertretusenetthundreogtjuefem 0/100.

Retten hevet

Torstein Hellesnes

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.